

Sadržaj

- Uvodnik ■ Regulirano područje ■ Seminari, simpoziji
- Laboratoriji ■ Međunarodna suradnja
- Inspekcija ■ Iz HAA

www.akreditacija.hr

■ Glasilo Hrvatske akreditacijske agencije
Hrvatska akreditacijska agencija
Ulica grada Vukovara 78
10 000 Zagreb
tel: 01 610 63 22
fax: 01 610 93 22
akreditacija@akreditacija.hr
www.akreditacija.hr

Uredništvo Glasila HAA
Glavna urednica: Biserka Bajzek Brezak
Pomoćnica glavne urednice: Maja Gusić
Članovi uredništva: Slobodan Galjanić,
Vladimir Mucko, Branko Olujić,
Mladen Vrebčević
Lektorica: Ivana Canosa

uvodnik

Biserka Bajzek Brezak
Ravnateljica HAA

O temi revizije "novoga" i "općega" pristupa tehničkom usklađivanju u Europi raspravljali smo u lipnju na tribini ISO FORUM CROATICUM u Hrvatskoj gospodarskoj komori, pružajući najnovije informacije zainteresiranoj poslovnoj zajednici u Hrvatskoj o novim propisima u EU i postignućima u razvoju hrvatskoga akreditacijskoga sustava.

Usklađivanje hrvatskog zakonodavstva s pravnom stečevinom EU-a i njegova provedba imaju potporu kroz brojne projekte tehničke pomoći EU-a, kojima su nositelji tijela državne uprave ili kroz državnu potporu. Ovoga puta skrećemo vam pozornost na projekt jačanja konkurentnosti malog gospodarstva koji provodi Hrvatska agencija za malo gospodarstvo (HAMAG), a sredstva osigurava Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva (MINGORP). Potpora je namijenjena, između ostalog, i za pokrivanje troškova akreditacije.

Od drugih događaja na međunarodnoj sceni izdvajamo sjednicu Pododbora za tehničke zapreke u trgovini CEFTA-e, na kojoj se raspravljalio o mogućnostima zaključivanja regionalnih multilateralnih sporazuma o priznavanju ispitivanja i certifikacije proizvoda, koji bi pospešili trgovinsku razmjenu u zemljama regije.

Ocenjivanje sukladnosti kao potpora razvoju trgovine bila je također tema radionice koju je pripremila Međunarodna organizacija za normizaciju (ISO) u suradnji s Odborom za ocjenu sukladnosti (CASCO) za zemlje srednje i istočne Europe, o čemu vas izvješćujemo u ovom broju Glasila HAA-e.

Za Hrvatsku akreditacijsku agenciju najvažniji događaj mjeseca bio je posjet ocjenitelja Europske organizacije za akreditaciju. U dva radna dana, ocjenitelji EA-e napravili su dubinski pregled funkciranja sustava upravljanja u HAA-i u skladu s pravilima EA za zaključivanje multilateralnih sporazuma o priznavanju akreditacije (EA-MLA). Na temelju rezultata ovog posjeta, Odbor za multilateralne sporazume (EA-MAC) odredit će daljnju dinamiku postupka vrednovanja HAA-e u 2009. godini koje obuhvaća i posjet laboratorijima, certifikacijskim i inspekcijskim tijelima za vrijeme ocenjivanja od strane HAA-e.

Transparentnost akreditacijskog postupka ključna je za stvaranje povjerenja u europsku akreditacijsku infrastrukturu, a ona se osigurava već razvijenim modelom uzajamnih vrednovanja akreditacijskih tijela na načelu jednakopravnosti ("peer evaluation") u kojem postupku je sada i HAA.

Spomenimo još obavijesti o novim akreditacijama u području ispitivanja hrane, građevinskih materijala i naftnih proizvoda te umjeravanja neautomatskih vaga, a u području inspekcije dodjelu akreditacije za nadzor nad radom stanica za tehnički pregled vozila.

Na kraju, skrećemo vam pozornost na nekoliko seminara, radionica i drugih stručnih skupova na kojima smo sudjelovali i pridonijeli razvoju cijelokupne tehničke infrastrukture za kvalitetu u Hrvatskoj, u službi gospodarstva i društva u cjelini.

I ne zaboravimo, zadnje stanje akreditiranih institucija u Hrvatskoj...

Srdačno vas pozdravljam,

Biserka Bajzek Brezak

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Biserka Bajzek Brezak".

laboratoriјi

Akreditirani laboratoriјi Hrvatskoga veterinarskog instituta

piše: Ivana Jerbić

Hrvatska akreditacijska agencija dodijelila je 15. svibnja 2008. godine Hrvatskom veterinarskom institutu Potvrdu o akreditaciji prema zahtjevima norme HRN EN ISO/IEC 17025:2007 za provedbu postupaka mikrobioloških, kemijskih i analitičkih ispitivanja hrane, hrane za životinje, vode i veterinarsko-medicinskih pripravaka te mikrobiološke i serološke dijagnostike bolesti životinja. Unutar Hrvatskog veterinarskog instituta u Zagrebu i podružnicama Rijeci, Splitu i Vinkovcima akreditirano je ukupno 12 laboratoriјa sa sljedećim akreditiranim područjima:

HRVATSKI VETERINARSKI INSTITUT, Savska cesta 143, Zagreb:

1. ODJEL ZA BAKTERIOLOGIJU I PARAZITOLOGIJU

Laboratoriј za opću bakteriologiju i mikologiju

Izdvajanje gibljivih bakterija roda *Salmonella* iz dijagnostičkog materijala i određivanje osjetljivosti gram - negativnih bakterija prema antimikrobnim lijekovima (3 akreditirane metode)

2. ODJEL ZA VETERINARSKO JAVNO ZDRAVSTVO

Laboratoriј za analitičku kemiju

Kontrola ostataka tvari s anaboličkim učinkom (2 akreditirane metode)

3. ODJEL ZA VETERINARSKO JAVNO ZDRAVSTVO

Laboratoriј za analizu veterinarsko-medicinskih pripravaka

Provjera kakvoće veterinarsko-medicinskih pripravaka (3 akreditirane metode)

4. ODJEL ZA VETERINARSKO JAVNO ZDRAVSTVO

Laboratoriј za mikrobiologiju hrane

Ispitivanje hrane i hrane za životinje (18 akreditiranih metoda)

5. ODJEL ZA VETERINARSKO JAVNO ZDRAVSTVO

Laboratoriј za određivanje rezidua

Ispitivanje ostataka veterinarskih lijekova u tkivima i hrani životinjskog podrijetla (3 akreditirane metode)

6. ODJEL ZA VIROLOGIJU

Laboratoriј za dijagnostiku klasične svinjske kuge, molekularnu virologiju i genetiku

Dokazivanje specifičnih protutijela i antiga virusa klasične svinjske kuge (2 akreditirane metode)

7. CENTAR ZA PERADARSTVO

Laboratoriј za bakteriologiju

Heinzelova 55, HR-10000 Zagreb

Izdvajanje *Salmonella* spp. iz jaja i fecesa peradi (2 akreditirane metode)

8. VETERINARSKI ZAVOD RIJEKA

Laboratoriј za mikrobiologiju hrane i hrane za životinje

Podmurvice 29, HR-51000 Rijeka

Ispitivanje hrane i hrane za životinje (2 akreditirane metode)

9. VETERINARSKI ZAVOD SPLIT

Laboratorij za dijagnostiku
Poljička cesta 33, HR-21000 Split

Serološka dijagnostika zaraznih bolesti životinja (1 akreditirana metoda)

10. VETERINARSKI ZAVOD SPLIT

Laboratorij za mikrobiologiju hrane i hrane za životinje
Poljička cesta 33, HR-21000 Split

Ispitivanje hrane i hrane za životinje (2 akreditirane metode)

11. VETERINARSKI ZAVOD VINKOVCI

Laboratorij za analitičku kemiju i rezidue
J. Kozarca 24, HR-32100 Vinkovci

Ispitivanje hrane i hrane za životinje (1 akreditirana metoda)

12. VETERINARSKI ZAVOD VINKOVCI

Laboratorij za veterinarsko javno zdravstvo
J. Kozarca 24, HR-32100 Vinkovci

Ispitivanje hrane i hrane za životinje (1 akreditirana metoda)

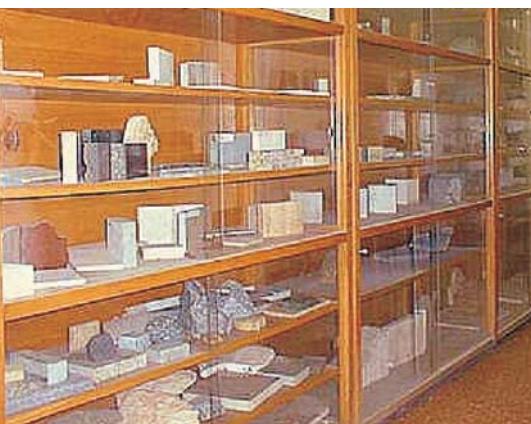
Područjem akreditacije obuhvaćene su ukupno 33 metode čiji su izvornici normirane metode (19 metoda), metode razvijene i prihvaćene u laboratoriju (10 metoda) te drugi stručni izvornici (4 izvornika).

Ocenjivanje sustava upravljanja provela je skupina ocjenitelja Hrvatske akreditacijske agencije u sastavu: vodeći ocjenitelji, ocjenitelj i ekspert za kemijska ispitivanja iz Hrvatske te eksperti za određena kemijska i mikrobiološka ispitivanja i serološku dijagnostiku bolesti životinja iz Slovenije.

Ponovna akreditacija Cestograđevnog laboratorija IGH-a

piše: Zlatko Grgić

Donesena je Odluka o ponovnoj akreditaciji Cestograđevnog laboratorija Zavoda za prometnice Instituta građevinarstva Hrvatske d.d., Zagreb, Janka Rakuše 1, prema zahtjevima norme HRN EN ISO/IEC 17025:2007. Područje akreditacije obuhvaća ispitivanja odabranih fizikalno-mehaničkih svojstava asfalta, bitumena, bitumenskih traka, prirodnog kamenja, agregata, nevezanih i hidrauličnim vezivom vezanih mješavina i tla.

Prva akreditacija dodijeljena je 2003. godine. U siječnju 2008. godine provedeno je ocjenjivanje 88 postupaka prema normiranim metodama, prijašnje područje akreditacije prošireno je s nekoliko novih metoda. Na temelju preporuke ocjenitelja, laboratoriju je dodijeljena akreditacija u fleksibilnome području.

Metode koje obuhvaća područje akreditacije nalaze se u prilogu Potvrde o akreditaciji br. 1066/08, dostupnom na internetskim stranicama HAA-e: <http://www.akreditacija.hr/akreditacija/registri>

Proširenje područja akreditacije u IGH Odjelu za konstrukcije PC Osijek

piše: Zlatko Grgić

Hrvatska akreditacijska agencija (HAA) dodijelila je Potvrdu o akreditaciji Centralnom laboratoriju Odjela za konstrukcije Poslovnog Centra Osijek, IGH d.d., Drinska 18, Osijek prema zahtjevima HRN NE ISO/IEC 17025:2007 za ispitivanje odabranih fizikalno-mehaničkih svojstava svježeg betona, očvrslog betona, asfaltnih mješavina, nevezanih i hidrauličnim vezivom vezanih mješavina, agregata, predgotovljenih elemenata, betona u konstrukcijama, opeke, crijeva, tla i stijena.

U sklopu postupka proširenja područja akreditacije, u laboratoriju je provedeno ocjenjivanje osposobljenosti za određivanje značajki zračnih pora u očvrslome betonu prema zahtjevima HRN EN 480-11:2005. Na temelju preporuke Odbora za akreditaciju, HAA je donijela Odluku o proširenju područja akreditacije te je laboratoriju dodijeljena nova Potvrda o akreditaciji br. 1036/08 dostupna na internetskim stranicama HAA-e <http://www.akreditacija.hr/akreditacija/registri>

Laboratorij Rafinerije nafte Rijeka, INA – Industrija nafte d.d. ZAGREB, zatražio je proširenje područja akreditacije za metodu određivanja nikla, vanadija i željeza u sirovoj nafti i ostatnim gorivima induktivno spregnutom plazmom (ICP) atomske emisijske spektrometrije s donjom granicom koncentracije od nekoliko mg/kg i gornjom bez ograničenja prema zahtjevima norme ASTM D 5708-05.

Ocenjivanje je u laboratoriju provedeno u postupku redovitog nadzora i proširenja područja akreditacije prema zahtjevima HRN EN ISO/IEC 17025:2007 pri čemu je utvrđena sposobljenost laboratorija za provođenje ispitivanja značajki kvalitete nafte, naftnih proizvoda, zauļjenog otpada, tehnoloških i otpadnih voda.

Na temelju odluke o akreditaciji, laboratoriju je izdana nova Potvrda o akreditaciji br. 1054/08, koja je dostupna na internetskim stranicama HAA-e <http://www.akreditacija.hr/akreditacija/registri>

Proširenje područja akreditacije u laboratoriju Rafinerije nafte Rijeka

piše: Zlatko Grgić

Hrvatska akreditacijska agencija dodijelila je CSS d.o.o. za kontrolu kakvoće građevinskih materijala, Centralnom laboratoriju, Savska 141, Zagreb, 2007. godine prvu akreditaciju. Usklopu redovitog nadzora i proširenja područja akreditacije provedeno je ocjenjivanje laboratorija prema zahtjevima HRN EN ISO/IEC 17025:2007 na osnovu kojeg je postojće područje akreditacije prošireno za 6 novih metoda u području ispitivanja agregata i prirodnog kamena.

Temeljem Odluke o akreditaciji, Centralnom laboratoriju je izdana nova Potvrda o akreditaciji br. 1106/08, čime je potvrđena sposobljenost za ispitivanje odabranih fizikalno-mehaničkih svojstava svježeg betona, očvrslog betona, betona u konstrukcijama, agregata i prirodnog kamena.

Prva akreditacija Centralnom laboratoriju CSS d.o.o. za kontrolu kakvoće građevinskih materijala

piše: Zlatko Grgić

d.o.o. za kontrolu kakvoće građevinskih materijala

Hrvatska akreditacijska agencija (HAA) akreditirala je laboratorij tvrtke Libra Tehničar iz Zagreba prema zahtjevima norme HRN EN ISO/IEC 17025:2007 za umjeravanje neautomatskih vaga za mjerno područje $m \leq 100 \text{ g}$ do $m \leq 1500 \text{ kg}$.

Dodijeljena akreditacija umjernom laboratoriju odnosi se na umjeravanje neautomatskih vaga prema metodi umjeravanja EURAMET/cg-18/v.01 Guidelines on the Calibration of Non-Automatic Weighing instruments(previously EA-10/18), rev.01, Jul-07. Ocjenjivanje su proveli ocjenitelji HAA-e iz Hrvatske i Slovenije. U sklopu ocjenjivanja provedena je i međulaboratorijska usporedba umjeravanja neautomatskih vaga.

Na temelju preporuke Odbora za akreditaciju, laboratoriju tvrtke Libra Tehničar iz Zagreba dodijeljena je Potvrda o akreditaciji br. 2147/08. koja se može pogledati na internetskim stranicama HAA-e: <http://www.akreditacija.hr/akreditacija/registri.php>

Prva akreditacija dodijeljena umjernom laboratoriju Libra Tehničar d.o.o.

piše: Klarica Radić

inspekcija

Dodijeljena akreditacija Hrvatskom autoklubu

piše: Željko Astaloš

Odjel stručnog nadzora nad radom stanica za tehnički pregled vozila (STP) dio je Hrvatskog autokluba (HAK) koji je kao pravni subjekt utemeljen Zakonom o Hrvatskom autoklubu, a kao nacionalna udruga upisana u Registar udruga Republike Hrvatske.

Djelatnosti stručnog nadzora nad radom STP-a obavljaju se na temelju rješenja Ministarstva unutarnjih poslova izdanog na temelju Zakona o sigurnosti prometa na cestama.

Provedba stručnog nadzora nad radom STP-a provodi se prema Pravilniku o Stručnom nadzoru nad radom stanica za tehnički pregled vozila (NN 159/04 i 06/05).

Stručni nadzor obuhvaća nadzore nad provedbom tehničkih pregleda vozila, nad prostorijama i uređajima u STP-ovima te poslovanjem STP-ova.

Nadzorne poslove obavlja organizacijska jedinica Odjel stručnog nadzora nad radom STP-a unutar HAK-a, i to na cijelome području Republike Hrvatske.

Akreditacija prema zahtjevima norme HRN EN ISO/IEC 17020:2005, dodijeljena Odjelu stručnog nadzora nad radom STP-a, prepoznaje Odjel i njegovu djelatnost kao inspekcijsko tijelo vrste C.

Inspekcijsko tijelo vrste C uključeno je u osmišljavanje ili održavanje sustava nad kojim obavlja inspekcijske poslove, ali usluge inspekcije obavlja za naručitelje izvan svoje matične organizacije.

Provedbu poslova stručnog nadzora nad radom STP-a mogu obavljati samo osposobljeni i ovlašteni stručni nadzornici koji se prepoznaju po odgovarajućoj službenoj iskaznici koju izdaje HAK.

Akreditacija dodijeljena Odjelu stručnog nadzora nad radom STP-a podiže razinu povjerenja u rezultate obavljenih nadzornih poslova u STP-ovima, a ujedno korisnicima usluga STP-ova osigurava dodatnu sigurnost da će pravilno obavljeni tehnički pregledi vozila omogućiti prihvatljivu razinu tehničke ispravnosti vozila. U skladu s tim se ostvaruje i nacionalni interes povećanja sigurnosti prometa na cestama.

Usvajanje novog zakonodavnog okvira je „win-win“ učinak za sve sudionike na unutarnjem tržištu koji će omogućiti razvoj otvorenoga i pravednoga europskog tržišta.

regulirano područje

1) Kako možete najbolje opisati usvajanje novog zakonodavnog okvira u smislu dobrobiti za europsko društvo, europske poslovne sudionike, europska tijela za ocjenu sukladnosti, i za EA i njezine članice akreditacijska tijela?

Usvajanje Uredbe predstavlja značajan napredak jer se njome uspostavlja legalna osnova za učinkovito funkcioniranje dvaju ključnih područja u kojima je ona nedostajala. Nadzor nad tržistem bio je izvan dosega politika EK 25 godina dok je za akreditaciju uvođenje novih propisa uspostava stabilnog i snažnog instrumenta koji smo isto tako pokušavali pronaći 25 godina.

To je "win-win" učinak za svakoga, za interesne skupine, ekonomski sudionike, tijela za ocjenu sukladnosti, javnu vlast, zakonodavnu i izvršnu vlast.

To označava jedan novi početak za unutarnje tržište koji će konačno omogućiti nestajanje razlika između "starog" i "novog" pristupa, u smislu da će se moderni instrumenti razvjeni za "novi" pristup sada moći primjeniti za sve sektore bez obzira jesu li primjenjivane usklađene norme ili ne.

2) Koja su očekivanja Europske komisije u odnosu na EA?

EA bi sada trebala zastupati i provoditi važnu ulogu u osiguranju jednakosti, usporedivosti kvalitete akreditacijskih usluga unutar Zajednice i, iznad svega, transparentnosti akreditacijskih procesa.

Transparentnost je temelj sudjelovanja na unutarnjem tržištu jer to je čimbenik koji pretvara svijet "povjerenja" u stvarnost u odnosima rada država članica; transparentnost je ključni čimbenik za cijelu infrastrukturu sudionika na unutarnjem tržištu koji to i očekuju. Stavljanjem svih instrumenata kvalitete u funkciju, uključujući i akreditaciju, dolazi do izražaja to da su svi oni kreirani s jednim ciljem: uspostava razine povjerenja neophodne za otvoreno tržište i pravednu trgovinsku razmjenu, istovremeno gradeći i povjerenje u njihove mogućnosti kako bi se zaštitile potrebe gospodarstva i društva.

3) Koji su sljedeći koraci koji će se najprije poduzeti u pogledu podrške primjeni u odnosu na akreditaciju i EA?

Naš je prvi zadatok postići dogovor oko uputa za suradnju koje će EA povezivati ne samo s Komisijom i EFTA-om nego i sa svim ključnim interesnim skupinama EA-e, uključujući i nacionalne vlasti. To povlači za sobom potpisivanje partnerskog ugovora radi prevođenja političkih uputa u stvarne pojmove za implementaciju i jačanje procesa međusobnog vrednovanja, koje bi trebalo postati glavna potpora cijeloj europskoj akreditacijskoj infrastrukturi. Taj ugovor će također pridonijeti jačanju učinkovitije komunikacije EA-e s javnim vlastima na europskoj i nacionalnoj razini.

4) Kao zaključak...

Moglo bi se zaključiti da je put akreditacije u Evropi proteklih 25 do 30 godina bio prilično "krivudav". Činjenica je da smo mi razvili jednu politiku koja je primjenjivana i kao takva dobro funkcionirala više od 10 godina. A sada s donošenjem Uredbe imamo novi početak koji je stvorio zakonsku osnovu za akreditaciju na razini Europe, štiteći akreditaciju od iskušenja da postane trgovачki instrument odnosno da služi u komercijalne svrhe.

To također daje akreditacijskim tijelima važnost da budu i vode ulogu kao najviša razina kontrole u cjelokupnom lancu kvalitete kako bi time osigurali da su proizvodi koji se prodaju u Evropi pouzdani i da u potpunosti zadovoljavaju uvjete zdravlja i sigurnosti stanovnika Europske zajednice.

**Intervju s Jacquesom
McMillanom, direktorom
Odjela u Glavnoj upravi
za poduzetništvo pri
Europskoj komisiji
Generalna skupština EA,
Tallinn, 28. svibnja 2008.**

piše: Ankica Barišić

Svi mi bi trebali gledati ove Uredbe kao odskočnu dasku za EA, koja EA-i i njezinim članicama daje najbolji okvir odnosno pravnu osnovu za propisno i učinkovito izvršenje njihovih usluga u odnosima s ključnim interesnim skupinama i javnim upravama. Također bi trebali spriječiti gledanje na Uredbe kao na neku obvezu kojom bi se samo uspostavile zaštitne mjere ili da Uredbe služe kao instrument za postavljanje EA-e i europske akreditacije na mjesto vlasti.

Još bih dodao da će ovaj zakonodavni okvir također dati europskoj akreditaciji važnost kako bi postala svjetski predvodnik u osiguranju i dokazivanju stvaranja dodane vrijednosti putem akreditacije. Dugi vijek EA-i i našoj suradnji s njom!

Tajništvo EA-e
37 rue de Lyon
FR - 75012 PARIS
www.european-accreditation.org
www.european-accreditation.eu
secretariat@european-accreditation.org

Projekt jačanje konkurentnosti malog gospodarstva za 2008. godinu

piše: Vladimir Mucko

PROJEKTI POTICANJA
MALOG I SREDnjEG
PODUZETNIŠTVA

Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva davatelj je potpore, a Hrvatska agencija za malo gospodarstvo (HAMAG) provodi projekt. Državna je potpora potpora male vrijednosti i nepovratna je.

Cilj je projekta unaprjeđenje proizvodnih procesa i tržišne konkurentnosti proizvoda i usluga. Ostvaruje se povezivanjem proizvodnje i znanja odnosno uvođenjem novih tehnologija i tehnoloških postupaka, modernizacijom postojećih tehnologija i tehnoloških postupaka, razvojem novih proizvoda i proizvoda s višom, dodanom vrijednosti, edukacijom za ovladavanje novim tehnologijama i tehnološkim postupcima, unaprjeđenjem energetske i ekološke učinkovitosti te uvođenjem sustava upravljanja kvalitetom i upravljava okolišem, usklađivanjem i dokazivanjem o sukladnosti proizvoda prema hrvatskim i europskim normama i drugo te stvaranje marketinškog pristupa upravljanja tvrtkom.

Realizacijom navedenih aktivnosti želi se postići viša razina sposobnosti suočavanja s konkurenčnim pritiscima i tržišnim snagama u sektoru malog i srednjeg gospodarstva.

U sklopu projektnih aktivnosti predviđeno je sljedeće:

- uvođenje i certificiranje sustava upravljanja kvalitetom, okolišem, sigurnošću hrane i drugo
- dokazivanje sukladnosti proizvoda
- akreditacija laboratorijskih metoda
- troškovi stjecanja prava uporabe znaka Hrvatska kvaliteta, Izvorno hrvatsko i Hrvatski otočni proizvod
- nabava norma.

Maksimalni iznos potpore po korisniku za ove projektne aktivnosti C može iznositi do 75% opravdanih troškova, a maksimalno do 80.000,00 kuna.

Zahtjevi za potpore podnose se na propisanome obrascu - JK/08 ili JK/08.1 Hrvatskoj agenciji za malo gospodarstvo (HAMAG), Prilaz Gjure Deželića 7, Zagreb, s pripadajućom dokumentacijom, tj. povjerenstvu koje imenuje predsjednik Uprave HAMAG-a.

Prijedlog povjerenstva dostavlja se predsjedniku Uprave HAMAG-a radi donošenja Odluke o odobrenju sredstava. Ovaj projekt realizirat će se tijekom 2008. godine, do iskorištenja sredstava. Troškovi se priznaju i retrogradno, do 9 mjeseci od dana objave javnog poziva. Ministarstvo zadržava pravo provođenja kontrole namjenskog trošenja sredstava. Sredstva se odobravaju na temelju zahtjeva i dostavljene tražene dokumentacije. Detaljnije informacije na www.mingorp.hr

U Beogradu je 5. i 6. lipnja 2008. održan I. sastanak pododbora CEFTA-e o tehničkim i necarinskim preprekama u trgovini. Domaćin je bilo Ministarstvo ekonomije i regionalnog razvoja Republike Srbije. Sudjelovali su predstavnici Albanije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Hrvatske, Makedonije i Srbije.

Na sastanku je predstavljen pregled razvoja trgovinskih odnosa u regiji s naglaskom na tehničke (*technical barriers TB*) i necarinske prepreke (*non tariff barriers NTB*) te razmatranje mjera radi učinkovitije trgovine među zemljama CEFTA-e. Identificirani su sektori i proizvodi gdje TB i NTB postoje te su razmatrani načini za njihovo otklanjanje.

Bilo je riječi i o utvrđivanju mogućih načina zaključivanja višestranih sporazuma o usklađivanju tehničke regulative i normizacije te postupaka ocjenjivanja sukladnosti između zemalja CEFTA-e, kao i o razmjeni iskustava o informativnim središnjicama (TBT), notifikaciji te tijelima za nadzor nad tržištem.

Prisutne delegacije izvještavale su o rezultatima razvoja tehničke legislative u svojim zemljama i o problemima povezanim s TB-om i NTB-om iznoseći konkretnе primjere proizvoda i poteškoća. Dogovoren je da se takvi slučajevi neprekidno bilježe i o njima kvaratalno izvještava kako bi se pronašli mogući putovi rješavanja.

Iako sve zemlje teže usklađivanju s Europskom unijom, rasprava i problemi pokazali su različite dostignute stupnjeve usklađenosti što otežava sklapanje mogućih međusobnih ugovora o priznavanju ocjene sukladnosti. Delegacija Republike Hrvatske zastupala je stajalište da su zahtjevi koji se postavljaju u ACAA sporazumu s EU najprimjereni i za međusobne ugovore o priznavanju ocjene sukladnosti između zemalja CEFTA-e.

U delegaciji Republike Hrvatske sudjelovali su Ladislava Čelar, Nina Berić (MINGORP) i Vladimir Mucko (HAA).

I. sastanak pododbora CEFTA-e o tehničkim i necarinskim preprekama u trgovini

piše: Vladimir Mucko

Tijela za ocjenu sukladnosti niskonaponske električne opreme

piše: Vladimir Mucko

Područje niskonaponskih električnih proizvoda uređeno je u Europskoj uniji Direktivom 2006/95/EZ koja je objavljena u Službenom glasilu EU-a (Official Journal) OJ L 374 od 27. prosinca 2006. godine. Ta je Direktiva je u svome sadržaju što se tiče uvjeta za stavljanje na tržište i ocjeni sukladnosti jednaka Direktivi 73/23/EEZ od 19. veljače 1973. godine. U novu Direktivu uključene su izmjene i dopune koje se odnose na izmjene rokova za primjenu Direktive u pojedinoj državi članici tijekom početne faze implementacije Direktive u nacionalna zakonodavstva, a što sada više nije aktualno.

U Republici Hrvatskoj za područje niskonaponske opreme na snazi je Pravilnik o električnoj opremi namijenjenoj za uporabu unutar određenih naponskih granica („Narodne novine“ 135/05, u nastavku „Pravilnik“), kojim su u potpunosti preuzete odredbe Direktive 73/23/EEZ (i 2006/95/EZ) koje se odnose na stavljanje na tržište, uvjete sukladnosti s bitnim zahtjevima zdravlja i sigurnosti te postupke ocjene sukladnosti i zaštitne odredbe.

Ocjena sukladnosti određena je „Modulom A-Unutrašnja kontrola proizvodnje“ i taj postupak ne zahtijeva uključenje „treće strane“ - prijavljenog tijela (notified body). U sklopu modula A proizvođač je dužan osigurati tehničku dokumentaciju kojom opisuje zadovoljavanje bitnih zahtjeva i prilaže ispitni izvještaj. Nadzor nad tržištem provode nacionalna tijela odgovorna za nadzor nad tržištem pregledom označke sukladnosti, dobavljačeve izjave, tehničke dokumentacije i uzorka, eventualno dodatnim ispitivanjem, a što ovisi o načinu rada nacionalnoga nadzornog tijela, koji nije u potpunosti usklađen i ujednačen na razini Europske unije. Također, nisu izričito određeni kriteriji prihvatljivosti ispitnog izvještaja u smislu nezavisnosti, nepristrandosti i sposobljenosti laboratorija. Nadležni inspektorji mogu osporiti ispitni izvještaj ukoliko utvrde neregularnosti u sadržaju, odnosno ukoliko se ne može utvrditi sposobljenost laboratorija za takva ispitivanja (npr. na ispitnome izvještaju nije naznačen akreditacijski simbol kao dokaz statusa akreditiranog laboratorija).

Direktiva i Pravilnik u članku 8. stavak 2, određuje da u slučaju osporavanja sukladnosti od strane nacionalnih vlasti za nadzor nad tržištem, proizvođač odnosno uvoznik, može predočiti izvještaj o sukladnosti opreme s bitnim zahtjevima koji izrađuje prijavljeno tijelo. Česta je praksa da proizvođači, odnosno uvoznici, preventivno i prije stavljanja proizvoda na tržište Europske unije provedu ispitivanja i zatraže mišljenje o sukladnosti s bitnim zahtjevima kod prijavljenog tijela i to prilaže u tehničku dokumentaciju. Posebno je to važno i neophodno kada proizvod (novo- razvijeni) nije izrađen prema usklađenim normama već prema proizvođačkoj specifikaciji. Takav ispitni izvještaj i izvještaj o sukladnosti koji je izradilo prijavljeno tijelo ne bi smio biti sporan za inspektore koji nadziru tržište niskonaponskih proizvoda jer je izdan od prijavljenog tijela kojem je u većini država članica EU-a akreditacijom dokazana sposobljenost i nepristrandost („treća strana“) kao preduvjet za prijavljivanje (notifikaciju) Europskoj komisiji.

Sljedeći mogući slučaj uključivanja prijavljenog tijela je u slučaju kada prema članku 9. Direktive nacionalno tijelo za nadzor nad tržištem iz sigurnosnih razloga ograniči ili zabrani slobodno kretanje proizvoda, odnosno zatraži povlačenje s tržišta. U ovakvim slučajevima, ukoliko se problem ne riješi dogоворom između uključenih strana, Europska komisija može zatražiti mišljenje o sukladnosti od prijavljenog tijela iz neke od država članica koje nisu izravno uključene u spor i nakon toga donijeti odgovarajuću preporuku ili mišljenje.

Dakle, prema članku 11. Direktive i Pravilnika, država članica može obavijestiti Europsku komisiju o prijavljenim tijelima koje mogu izraditi izvještaj o sukladnosti prema članku 8. stavak 2. i dati mišljenje o sukladnosti prema članku 9.

U Europskoj uniji djeluje značajan broj prijavljenih tijela u području niskonaponske opreme koja su u većini slučajeva prijavljena za postupke prema članku 8. stavak 2. i prema članku 9., a u manjem broju slučajeva samo za postupak prema članku 8. stavak 2. (francuska prijavljena tijela).

Država članica EU-a	Broj prijavljenih tijela prema Direktvi - 2006/95/EC
Austrija	5
Belgija	6
Bugarska	2
Cipar	0
Češka Republika	8
Danska	2
Estonija	1
Finska	1
Francuska	10
Grčka	4
Irska	1
Italija	3
Latvija	1
Litva	2
Luksemburg	1
Mađarska	2
Malta	1
Njemačka	20
Nizozemska	5
Poljska	25
Portugal	5
Rumunjska	1
Slovačka	4
Slovenija	2
Španjolska	7
Švedska	1
Velika Britanija	19
Švicarska*	9
Ukupno	148

* na temelju ugovora o priznavanju s EU (MRA)

Da bi tijelo moglo biti prijavljeno, mora dokazati svoju osposobljenost, nepristranost i nezavisnost. Preporučljivi dokaz je akreditacija prema normama:

- HRN EN ISO/IEC 17025; Opći zahtjevi za osposobljenost ispitnih i umjernih laboratorija uz zadovoljavanje dodatnih zahtjeva koje se odnose na nepristranost i sposobnost odlučivanja o sukladnosti (izvještaji i mišljenje o sukladnosti), ili
- HRN EN 45011; Opći zahtjevi za ustanove koje provode potvrđivanje proizvoda, ili
- HRN EN ISO/IEC 17020; Opći kriteriji za rad različitih vrsta ustanova koje provode inspekciju (vrste A).

Pri prijavljivanju je potrebno navesti za koje je postupke i za koje proizvode tijelo ocijenjeno.

Poznato je da tako veliki broj prijavljenih tijela ne može tržišno opstati u Europskoj uniji samo od povremene provedbe postupaka prema članku 8. i članku 9. Direktive.

Prema iskustvima prijavljenih tijela u najrazvijenijim država Europske unije ta tijela provode i ostvaruju znatno veći prihod od onih za što su prijavljena prema Direktivi, i u na sljedećim područjima:

- razvojna ispitivanja opreme za razne proizvođače
- završna ispitivanja za potrebe tehničke dokumentacije prema modulu A
- pružanje ekspertize u sudskim postupcima gdje je došlo do nesretnih slučajeva pri uporabi električne opreme
- ispitivanja za potrebe nadzora nad tržištem (iako načela "novog" pristupa preporučuju razgraničenje ocjene sukladnosti proizvoda prije stavljanja na tržište i nadzor nad tržištem, tijelo mora imati politiku i dokaze o provedbi te politike radi izbjegavanja sukoba interesa da se ne bi nadzirali proizvodi koji su prethodno bili predmet ocjene sukladnosti u istome tijelu)

Hrvatska tijela za ocjenu sukladnosti u području niskonaponske opreme morala bi prije odluke o pokretanju akreditacije provesti analizu mogućnosti obavljanja poslova kao ovlašteno tijelo prema Pravilniku, odnosno kao prijavljeno tijelo u Europskoj uniji kada se za to steknu uvjeti, odnosno analizu mogućnosti pružanja usluga ispitivanja u druge svrhe u opsegu za koji su osposobljeni, a što bi moglo biti tržišno isplativo.

S obzirom da su električni proizvodi relativno rizični za sigurnost i da se na tržište stavljaju s dobavljačevom izjavom uz već spomenutu tehničku dokumentaciju, potrebno je učinkovito obavljati nadzor nad tržištem, ne samo pregledom dokumentacije i oznake sukladnosti već i ispitivanjem proizvoda kada za to postoji opravdana sumnja. U tom smislu postoji tržišna šansa za hrvatska tijela koja su iskusna u tom području iz prethodnih aktivnosti obvezatnog certificiranja, a sada su osposobljena i akreditirana (ili će to uskoro biti) prema zahtjevima Direktive i Pravilnika, da se nadležna tijela za nadzor nad tržištem koriste njihovim uslugama radi osiguranja sigurnih proizvoda na tržištu i zaštite potrošača, zdravlja i imovine.

međunarodna suradnja

Dana 21. i 22. svibnja u Bruxellesu je održan 9. sastanak radne skupine za međulaboratorijske usporedbe u području ispitivanja na kojem je sudjelovalo 13 predstavnika raznih europskih institucija, poglavito iz akreditacijskih tijela i tijela pružatelja PT (Proficiency testing) usluga. Predstavnik Hrvatske akreditacijske agencije prvi je put sudjelovao u radu ove radne skupine. Jedan je od ciljeva radne skupine ostvarivanje suradnje između EA-e (European co-operation for Accreditation) i komercijalnih pružatelja PT usluga u svrhu nadzora (monitoringa) (nadziranja) učinkovitosti EA multilateralnih sporazuma za ispitivanja, MLA (Multi-Lateral Agreement). Međulaboratorijske usporedbe (ILCs) prikazuju usporedivost rezultata dobivenih u laboratorijima akreditiranih od strane različitih MLA potpisnika, što osigurava pouzdanost da MLA djeluje učinkovito.

Mnogi ispitni laboratoriji sudjeluju u PT programima u sklopu svojih aktivnosti za osiguranje kvalitete rezultata. S druge strane, i mnogi pružatelji PT usluga djeluju na međunarodnoj razini. EA ima cilj iskoristiti postojeće PT programe što je više moguće kako bi izbjegla dodatno opterećenje za laboratorije vlastitim međulaboratorijskim usporedbama. Stoga je suradnja EA s komercijalnim pružateljima PT usluga važna radi analize podataka u svrhu potpore učinkovitosti MLA.

Zadaci su radne skupine rasprava o rezultatima odabranih međulaboratorijskih usporedbi u području ispitivanja te donošenje odgovarajućih zaključaka kojima će izvestiti EA/LC s obzirom na učinkovitost EA/MLA u svrhu dalnjeg poboljšavanja i usklađivanja procesa ocjenjivanja laboratorija, zatim predlaganje međulaboratorijske usporedbe, suradnja i koordinacija s izabranim pružateljima PT usluga, radnim skupinama drugih regionalnih organizacija (npr. APLAC) te, prema potrebi, osnivanje podskupina koje bi se bavile specifičnim problemima.

Na 9. sastanku radne skupine za međulaboratorijske usporedbe u području ispitivanja raspravljalo se o rezultatima koji su postignuti u prethodnome razdoblju. Bilo je riječi i o potrebi akreditacije pružatelja PT usluga i predstavljena su rješenja u pojedinim europskim državama. Pružatelji PT usluga moraju organizirati svoje PT programe u skladu s ISO/IEC Guide 43-1 i uputom ILAC G-13, a u pripremi je i norma ISO/IEC 17043 koja će obuhvatiti opće zahtjeve za provedbu PT programa. Također, u pripremi je i novi dokument EA kojim će biti definirana suradnja između EA i komercijalnih pružatelja PT usluga.

Nadalje, na sastanku su doneseni zaključci o nekoliko izabranih programa međulaboratorijskih usporedbi koje su provodili IRMM (IMEP), IfEP, FAPAS i DRRR. Bilo je i riječi o sudjelovanju europskih laboratorija u APLAC PT programima kao i suradnji s APLAC-om. Raspravljano je o rezultatima koje su postigli europski laboratoriji u sklopu APLAC PT programa.

Sljedeći je sastanak radne skupine zakazan e za rujan ove godine u prostorijama francuskoga akreditacijskog tijela COFRAC.

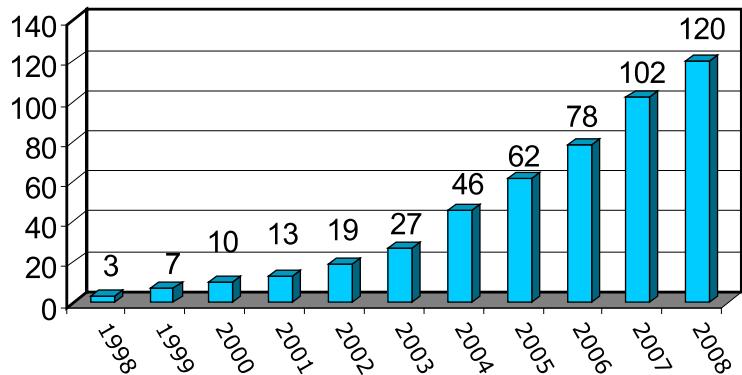
9. sastanak EA/LC radne skupine za međulaboratorijske usporedbe u području ispitivanja

piše: Zlatko Grgić

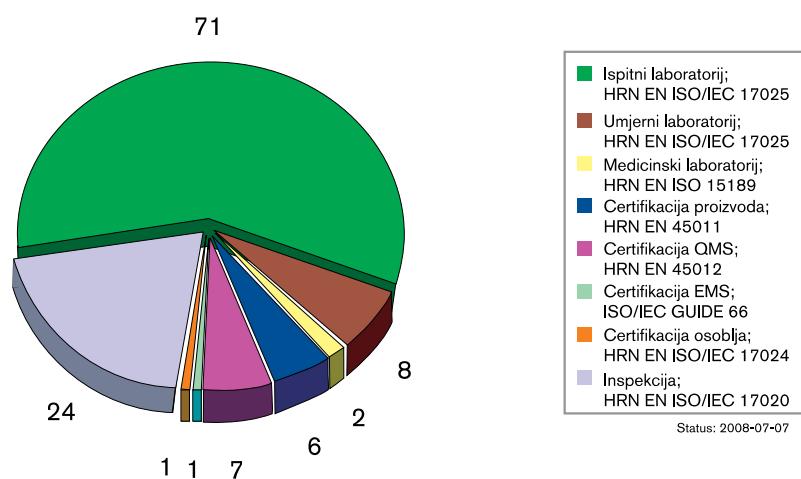

iz HAA

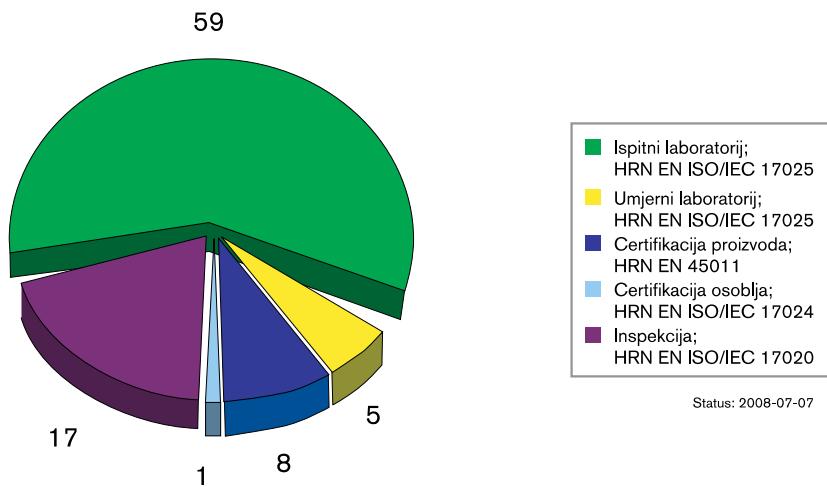
■ Broj akreditiranih tijela kumulativno

Broj akreditacija po vrstama akreditiranih tijela

Broj otvorenih akreditacijskih postupaka po područjima akreditacije

datum

naziv događanja

02., 09., 16.,
23., 30.

MINGORP - radni sastanci "Koordinacija aktivnosti povezanih s procesom
pripravljanja Republike Hrvatske Europskoj uniji 2008. godina"

06.

HAMAG - radni sastanak povezan s konferencijom o utjecaju ulaska RH u NATO
na gospodarstvo - 2 sudionika iz HAA-e

06.-08.

Libusoft Cicom - obuka za integralno proračunsko računovodstvo - 1 sudionik iz HAA-e

07.

MINGORP - Nacionalna konferencija Projekta "BIZimpact - Poboljšanje informiranosti
hrvatske poslovne zajednice" - 3 predstavnika HAA-e

11.-16.

Provodenje EU projekta na Kosovu - 1 predstavnik HAA-e

13.-17.

Seminar za tajnici - Vis - 1 predstavnik HAA-e

14.

SDUU - prezentacija projekta "Neovisne javne agencije pravni okvir
i institucionalni izazovi" - 1 sudionik iz HAA-e

15.

5. hrvatski seminar o tlačnoj opremi - 2 predstavnika HAA-e

20.

DZM - Obilježavanje Svjetskog dana mjeriteljstva - 2 predstavnika HAA-e

20.-22.

8. sastanak EA/LC radne skupine poredbena ispitivanja - 1 predstavnik HAA-e

25.-30.

Provodenje EU projekta na Kosovu - 1 predstavnik HAA-e

26.

Mjesečni sastanak o provedbi projekata tehničke potpore EU - (DEK, SDURF,
CFCA, MINGORP, HAA, HZN)

27.-29.

CTT - Ustrojstvo laboratorija prema normi HRN EN ISO/IEC 17025:2007

28.-29.

EA Tallinn, Estonija - 2 predstavnika HAA-e

28.-30.

HDA - Tečaj za djelatnike u pismohranama, Zagreb - 1 sudionik iz HAA-e

29.-30.

Javna nabava: Provedba propisa, praktični primjeri i postupci u javnoj nabavi,
Opatija - 2 sudionika iz HAA-e

30.

HUS - Seminar: Akreditacija i certifikacija, Opatija - 2 sudionika iz HAA-e

29.-31.

MINGORP - XII. Nacionalno savjetovanje o gospodarstvu i poduzetništvu,
Šibenik - 1 predstavnik HAA-e

Tijekom svibnja obavljena su ocjenjivanja i redovni nadzori u laboratorijima, certifikacijskim
i inspekcijskim tijelima u Rijeci, Čakovcu, Poreču, Osijeku, Sl. Brodu, Vinkovcima, Sisku, Puli

Dnevnik događanja u HAA-i u svibnju

piše: Nikolina Šipušić Krajna

Dnevnik događanja u HAA-i u lipnju

piše: Nikolina Šipušić Krajna

datum	naziv događanja
07., 14., 21.	MINGORP – radni sastanci "Koordinacija aktivnosti povezanih s procesom pridruživanja Republike Hrvatske Europskoj uniji" 2008. godina"
02.-06.	CARDS 2006 QI - Training course "Regional quality infrastructure project", Oslo - 1 predstavnik HAA-e
04.-06.	Seminar za ocjenitelje prema normi HRN EN ISO/IEC 17025, Zreče, Slovenija - 3 predstavnika HAA-e
05.-06.	Sastanak CEFTA, Beograd - 1 predstavnik HAA-e
06.	HGK - Tribina ISO Forum Croaticum
09.-11.	Seminar SWEDAC - Training of Assessors of Notified Bodies
08.-14.	Seminar HOT 1 Specific training for staff of accreditation bodies, Prag, Češka - 2 predstavnika HAA-e
11.	Ministarstvo financija - Seminar - financiranje i ugovaranje projekata
11.-14.	ISO Regional workshop on Conformity Assessment, Kijev - 1 predstavnik HAA-e
12.	CARDS 2004 - Steering Committee - Food Safety
14.	Svečana dodjela Potvrde o akreditaciji HAK-u
19.	Osnivačka sjednica Radne skupine za osobnu zaštitu opremu
22.-27.	CARDS 2006 QI: HOT 4 + Post PT Training - 1 predstavnik HAA-e
23.-24.	Predocjenjivanje HAA-e od strane EA ocjenitelja za EA-MLA
Tijekom lipnja obavljena su ocjenjivanja i redovni nadzori u laboratorijima, certifikacijskim i inspekcijskim tijelima u Rijeci, Splitu, Zadru, Požegi, Slavonskom Brodu, Osijeku, Sisku	

MINGORP - Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva Republike Hrvatske

MPRRR – Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

ISO – International Organization for Standardization

EA – European co-operation for Accreditation

HGK – Hrvatska gospodarska komora

HAK – Hrvatski autoklub

seminari, simpoziji

U organizaciji tvrtke Energetika Marketing iz Zagreba u kinodvorani MINGORP-a održan je 15. svibnja 2008. već tradicionalni 5. hrvatski seminar o tlačnoj opremi. Kao i na dosadašnja četiri seminara, odazvao se veliki broj prisutnih zbog aktualnosti u području povezanih s primjenom novih hrvatskih pravilnika iz područja opreme pod tlakom kojima su preuzete EU direktive o tlačnoj opremi, jednostavnim tlačnim posudama i pokretnoj tlačnoj opremi (prijeđlog pravilnika).

Hrvatska akreditacijska agencija bila je jedan od suorganizatora seminara pa se prigodnim riječima sudionicima obratila i ravnateljica HAA, mr. sc. Biserka Bajzek Brezak, dipl. ing.

U održanim tematskim predavanjima dan je osvrт na petogodišnjicu hrvatskog seminara o tlačnoj opremi te su izložena iskustva iz područja akreditacije tijela za ocjenu sukladnosti. Predstavljena su i iskustva povezana s izobrazbom kadrova iz područja opreme pod tlakom, ispitivanja i namještanja ventila sigurnosti te zamjene reaktora na FCC postrojenju.

Slijedila su prikazivanja iskustva iz prakse i prezentacije poslovnih partnera iz područja ispitivanja spremnika za ukapljeni naftni plin te prihvaćanje "novog pristupa" za ocjenu sukladnosti proizvoda. Predstavljena je tvrtka Đuro Đaković Zavarene posude i njezin proizvodni program te TÜV Croatia d. d. koja je nedavno obilježila 10. obljetnicu postojanja.

Glavna tema seminara, a koja je izazvala najviše zanimanja, bilo je izlaganje Nevenke Zrinski-Lovrić, dipl. oec. (Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva) na temu: Aktualne informacije o cijelokupnom uređenju područja OPREME POD TLAKOM, provedene aktivnosti te planovi i prijedlozi za ustroj novog sustava. Prema riječima gđe Zrinski-Lovrić, u drugoj polovici lipnja 2008. godine situacija u području bitno će se promijeniti i poboljšati jer će se urediti zakonska regulativa koja je nedostajala, objaviti preostali pravilnici (pokretna tlačna oprema, periodična ispitivanja) te izdati prva rješenja tijelima za ocjenu sukladnosti na temelju ocjenjivanja koja je provela Hrvatska akreditacijska agencija. Detaljnije o seminaru može se pronaći na internetskoj adresi http://www.em.com.hr/tlacna_oprema/naslovna

5. hrvatski seminar o tlačnoj opremi

piše: Vladimir Mucko

XII. nacionalno savjetovanje o gospodarstvu i poduzetništvu

piše: Vladimir Mucko

Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva organiziralo je od 29. do 31. svibnja u Šibeniku XII. nacionalno savjetovanje o gospodarstvu i poduzetništvu pod sloganom "RAZVOJ LJUDSKIH POTENCIJALA - KLJUČ USPJEHA".

Gosp. Damir Polančec, potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske i ministar gospodarstva, rada i poduzetništva otvorio je skup i održao uvodno izlaganje u kojem se osvrnuo na aktualni gospodarski trenutak Republike Hrvatske u kontekstu svjetskih događanja na energetskom i finansijskom planu te istaknuo rezultate u restrukturiranju gospodarstva i aktivnostima koje se poduzimaju radi ostvarivanja uvjeta za punopravno članstvo u EU.

U brojnim izlaganjima predstavljene su teme povezane s razvojem poduzetništva, Program Vlade Republike Hrvatske za poticaj malog i srednjeg poduzetništva za razdoblje 2008.-2012. godine, kao i aktualni projekti za 2008. godinu.

Obrađeno je niz tema kao što su: uloga institucija u planiranju i razvoju ljudskih potencijala, upravljanje ljudskim potencijalima u malom i srednjem poduzetništvu, intelektualno vlasništvo u poslovnom planu, izvozu i marketingu, e-obrazovanje, portal HITpop, razvoj poduzetništva u Međimurskoj županiji. Predstavljeni su programi cijeloživotnog obrazovanja za poduzetništvo - nacionalni kvalifikacijski okvir, regionalna akademija za poduzetničko obrazovanje - prezentacija feasibility studije, osiguranje kvalitete obrazovanja u školi i radionici, programi zajednice – CIP – konkurentnost i inovacije, EIP-poduzetništvo i inovacije, IEE- inteligentna energija te ICT- informacijsko-komunikacijska tehnologija.

Održane su tri radionice:

1. BIZimpact - Poboljšanje informiranosti

2. Sloboda kretanja roba na unutarnjem tržištu i zaštita potrošača s ciljem razvoja konkurentnog gospodarstva

U sklopu ove radionice, na kojoj je moderator bila gđa Ema Culj, ravnateljica Uprave u Ministarstvu gospodarstva, rada i poduzetništva, održane su prezentacije o usklađivanju horizontalnoga tehničkog zakonodavstva RH sa zakonodavstvom EU-a i ACAA sporazumom, djelatnosti Državnog inspektorata, ulozi HAA-e u provedbi tehničkog zakonodavstva i ispunjenja uvjeta za zaključivanje ACAA sporazuma, razvoju sustava zaštite potrošača u RH kao i o sigurnosti proizvoda kao važnom dijelu zaštite potrošača.

3. Uloga FINA-e u razvoju poduzetništva

Kako uspješno privući novi kapital?

U sklopu 12. nacionalnog savjetovanja o gospodarstvu i poduzetništvu, podijeljene su nagrade najuspješnijim poduzetnicima u malom gospodarstvu u 2008. godini, kao i nagrade srednjim i visokim školama za najbolji poslovni plan i poduzetničku ideju.

Na skupu je sudjelovalo oko 600 sudionika što dokazuje potrebu poduzetnika za okupljanjem, razmjenom informacija i iskustava te stjecanjem novih saznanja radi razvoja poduzetništva u Republici Hrvatskoj.

Hrvatska je akreditacijska agencija u suradnji sa Slovenskom akreditacijom organizirala seminar za ocjenitelje prema normi HRN EN ISO/IEC 17025 u Zreču u razdoblju od 4. – 6. lipnja 2008. godine.

Na seminaru je sudjelovalo 20 kandidata za ocjenitelje, 9 iz Hrvatske i 10 iz Slovenije. Voditelji seminara bili su Peter Kunc, Katja Otrin-Debevc i Jure Čižman iz SA. Na seminaru su sudjelovala tri predstavnika Hrvatske akreditacijske agencije.

Na seminaru su obrađene ove teme:

- Akreditacija
- Zahtjevi za akreditacijom
- Postupak akreditiranja
- Postupak ocjenjivanja
- Pregled dokumentacije
- Pisanje izvještaja
- Nesukladnosti
- Uvodni i završni sastanak.

Sve su teme obrađene teoretski i kroz praktičan rad. Sudionici seminara su vježbali u skupinama i samostalno, i na taj način prošli kroz sve faze postupka ocjenjivanja. Sudionici seminara su upoznati s pravilima Slovenska akreditacije (SA) i s pravilima Hrvatske akreditacijske agencije (HAA).

Projekt HAA i SA na zajedničkoj izobrazbi ocjenitelja osmišljen je radi usklađivanja njihova rada i uporabe za potrebe obaju akreditacijskih tijela u područjima ispitivanja od obostranog interesa.

Seminar za ocjenitelje prema ISO/IEC 17025

piše: Darko Bošnjak

CARDS 2006 - Seminar za zaposlenike akreditacijskih tijela

piše: Darko Bošnjak

U Pragu je u prostorijama Češkoga akreditacijskog instituta (CAI) održan seminar za zaposlenike akreditacijskih tijela u organizaciji projekta CARDS 2006 – Regional Quality Infrastructure. Sudionici seminara bili su iz akreditacijskih tijela zemalja jugoistočne Europe, i to: Albanija, Bosna i Hercegovina, Hrvatska, Crna Gora, Srbija, Kosovo i Makedonija. Na seminaru su sudjelovala dva zaposlenika Hrvatske akreditacijske agencije.

Na seminaru je obrađeno pet tema, i to:

- Akreditacija
- EN ISO 15189
- EN ISO/IEC 17025
- Sigurnost hrane
- Mjerna nesigurnost.

Kroz temu sigurnost hrane obrađena je sigurnost hrane u Europskoj uniji, a sudionici su upoznati s propisima povezanim sa sigurnošću hrane. Također je prikazano stanje koje se odnosi na sigurnost hrane u Češkoj Republici i uloga Češkoga akreditacijskog instituta u tom području. Detaljnije je obrađen HACCP, norma ISO 22000 i GFSI.

HACCP - je sustavni pristup identifikaciji, vrednovanju i upravljanju potencijalnim opasnostima povezanim sa sigurnošću hrane koji se temelji na sljedećih sedam načela:

- Načelo 1: Provedba analize opasnosti
- Načelo 2: Određivanje kritičnih kontrolnih točaka (CCP).
- Načelo 3: Uspostava kritičnih granica
- Načelo 4: Uspostava nadzornih postupaka
- Načelo 5: Uspostava popravnih mjera
- Načelo 6: Uspostava postupaka verifikacije
- Načelo 7: Uspostava zapisa i dokumenata

ISO 22000 – norma je uklopila načela sustava i korake primjene analize opasnosti i kritičnih kontrolnih točaka (HACCP) dokumenta Povjerenstva Codex Alimentarius-a. Pomoću zahtjeva koji se mogu kontrolirati, ova norma kombinira HACCP plan s preuvjetnim programima.

GFSI - Vodeći međunarodni trgovачki lanci i dobavljači prepoznali su sigurnost hrane kao prioritet u svome poslovanju. Stoga su pokrenuli Globalnu inicijativu za sigurnost hrane (Global Food Safety Initiative - GFSI), koju provodi udruženje trgovaca CIES (Food Business Forum). Cilj je bio razviti međunarodnu sigurnosnu normu za tvrtke koje se bave proizvodnjom privatnih robnih marki za trgovачke lance, s postupcima provjere i uzajamnim prihvaćanjem tih provjera.

Sudionici seminara također su upoznati i s pravilima akreditiranja Češkoga akreditacijskog instituta. Seminar je bio uspješno i koristan za sudionike svih akreditacijskih tijela.

U okviru projekta „CARDS Programme CROATIA 2004 - Development of national metrology, standardization, conformity assessment and accreditation system“, a u suradnji s Ministarstvom gospodarstva, rada i poduzetništva, održana je u Zagrebu 16. i 17. lipnja 2008. godine radionica pod nazivom „Djelovanje tijela za ocjenu sukladnosti“.

Predstavljeni su radovi iz područja akreditacije tijela za ocjenjivanje sukladnosti i Direktiva novog pristupa, a istaknuta je i uloga Hrvatskog zavoda za norme u potpori postupka ocjenjivanja sukladnosti. Izložen je zakonski temelj za ocjenjivanje sukladnosti u RH, kao i iskustva domaćih tvrtki s direktivama novog pristupa. Predstavljeni su i modeli ocjenjivanja sukladnosti prema modulima A - H u određenim područjima djelatnosti.

Raznolikost i aktualnost tema privukle su veliki broj stručnjaka iz hrvatskih tijela za ocjenu sukladnosti, gospodarstva, tijela državne uprave i strukovnih udruga. Zanimljiva su bila izlaganja gostiju iz država članica EU-a s obzirom na njihova praktična iskustva, a isto tako i predstavnika hrvatskih tijela za ocjenu sukladnosti. Niz pitanja i rasprave tijekom seminara pokazala su da u ovom području uvijek postoje dileme, nejasnoće i otvorena pitanja pa su ovakve radionice korisne u razjašnjavanju naših obveza i zadataka u tehničkom usklađivanju s tehničkom zakonodavstvom Europske unije.

CARDS 2004 radionica: Djelovanje tijela za ocjenu sukladnosti

piše: Vladimir Mucko

U trajanju od dva radna dana, 12. i 13. lipnja 2008. godine u Kijevu je u organizaciji ISO-a i CASCO-a, održana radionica pod nazivom ISO Workshop on Conformity Assessment Supporting Development and Trade, namijenjena predstavnicima zainteresiranih organizacija zemalja središnje i istočne Europe. Na radionici je dan pregled uputa i norma koje sadrže međunarodno priznate smjernice za provođenje aktivnosti ocjenjivanja sukladnosti.

U prvom dijelu prvog dana radionice, kroz tri je prezentacije istaknuta važnost ocjenjivanja sukladnosti kao mehanizma potpore razvoju i trgovini dok je drugi dio bio tematski posvećen mehanizmima koji pružaju povjerenje u postupak ocjenjivanja sukladnosti, tj. akreditaciji. Predstavljene su i neke od temeljnih organizacija koje čine globalnu mrežu infrastrukture kvalitete, ILAC i IAF te ISO.

Drugi je dan radionice bio tematski povezan s područjima certifikacije sustava upravljanja i mjeriteljstva. U dijelu koji se odnosio na certifikaciju sustava upravljanja, bilo je riječi o novoj normi - EN ISO/IEC 17021:2007, kao i o glavnim poteškoćama s kojima bi se mogla susresti tijela za certifikaciju sustava upravljanja prilikom njezine implementacije. U kratkim su crtama predstavljeni i zahtjevi norme ISO/IEC 17020 za inspekcijska tijela, kao i iskustva ukrajinskih kolega u području inspekcije te nadzora nad tržištem.

U dijelu povezanim s mjeriteljstvom, predstavljene su organizacije Međunarodni ured za utege i mjere, BIPM (Bureau International des Poids et Mesures) i Međunarodna organizacija za zakonsko mjeriteljstvo, OIML (International Organization of Legal Metrology).

Iz Hrvatske su na radionici sudjelovali predstavnici Hrvatskog zavoda za norme, Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva, Hrvatskog mjeriteljskog društva te Hrvatske akreditacijske agencije.

ISO radionica: Ocjenjivanje sukladnosti kao potpora razvoju i trgovini

piše: Damir Maleković